

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАОСВІТА

Галузь знань 0303 Журналістика та інформація

спеціальність 8.030301 «ЖУРНАЛІСТИКА»

Гуманітарний інститут

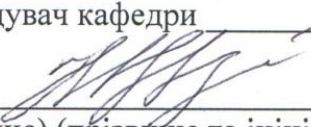
2015 – 2016 рік

Робоча програма «Медіаосвіта» для студентів Галузь знань 0303 Журналістика та інформація, спеціальність 8.030301 «ЖУРНАЛІСТИКА». – 2015, -33 с.

Укладач: **Фруктова Яна Станіславівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та нових медіа Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики та нових медіа

Протокол від “27” серпня 2015 року №1
Завідувач кафедри

_____ (Ю.В.Нестерук)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“   ” _____ 2015 року

Години відповідають робочому навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник директора
Гуманітарного інституту _____ О.В.Єременко

© КУГ, 2015

© Фруктова Я.С., 2015

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	9
<i>Змістовий модуль I. Медіаосвіта . . . . .</i>	<i>9</i>
IV. Навчально-методична карта модуля «Медіаосвіта».	11
V. Плани семінарських занять.	12
VI. Завдання для самостійної роботи.	14
Картка самостійної роботи студента.	16
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект).	17
VIII. Система поточного та підсумкового контролю знань.	19
IX. Методи навчання.	22
X. Методичне забезпечення курсу.	22
XI. Питання для самоперевірки.	23
XII. Рекомендована література	
Основна.	25
Додаткова.	27

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Медіаосвіта» є нормативним документом Київського Університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрантів денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати магістрант відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Медіаосвіта», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Медіаосвіта» є складовою частиною дисциплінного нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки **завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації**, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння майбутніми фахівцями педагогічними основами проектування медіадискурсу, розуміння особливостей свого професійного статусу, передумов та педагогічних наслідків професійної діяльності.

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців з мас-медіа педагогічної компетентності як професійної через засвоєння знань про сучасні теорії освіти та медіаосвіти, ролі ЗМІ у їх формуванні, розвитку та змінах, соціалізації особистості.

Завдання курсу:

- розкриття значущості педагогічних знань у професійній діяльності фахівців з мас-медіа;
- ознайомлення фахівців з мас-медіа з педагогічними засадами професійної комунікативної поведінки;
- формування моральних цінностей та відповідних якостей майбутнього фахівця, усвідомлення педагогічних наслідків комунікаційного впливу;
- розвиток у фахівців з мас-медіа педагогічної культури професійної діяльності на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу своїх вчинків;
- визначення типових помилок професійної поведінки, пов'язаних із вибором та застосуванням сучасних педагогічних засобів впливу на особистість, маси;
- розкриття особливостей етичної поведінки фахівців з мас-медіа при розв'язанні складних професійних комунікаційних ситуацій;
- розробка алгоритму професійної комунікаційної взаємодії фахівців з мас-медіа із споживачами їх послуг.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання студентами творчих робіт, зокрема індивідуальних та групових проектів тощо.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та

самостійної роботи студенти **набувають умінь та навички:**

1. Виявляти професійно важливі технології, які мають соціально-психологічну та морально-етичну складову (сугестія, маніпуляції, інформаційні війни).

2. Досліджувати систему зовнішніх та внутрішніх психологічних та педагогічних факторів, що визначають професійну комунікативну поведінку фахівців з мас-медіа, вибір комунікативної технології.

3. Визначати педагогічні особливості проектування комунікаційного простору як професійного.

4. Аналізувати та оцінювати професійну поведінку й діяльність фахівців з мас-медіа як професійних комунікаторів, визначати ефективність застосування певної комунікаційної технології з урахуванням її педагогічних наслідків(зміни в ієрархії цінностей, потреб, ставлень, формування знань, вмінь, стереотипів, моделей поведінки тощо).

6. Оцінювати індивідуальний ступень розвитку педагогічних навичок та передумов їх формування.

7. Виявляти та аналізувати типові помилки професійної поведінки фахівців з мас-медіа, що пов'язані з вибором та використанням непродуктивних педагогічних стратегій.

8. Виявляти, аналізувати негативні педагогічні наслідки, помилкові, афектні дії аудиторії ЗМІ.

9. Аналізувати педагогічні процеси, що протікають під час масових комунікацій

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення модуля І дисципліни «Медіаосвіта», становить 108 год., із них 12 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – модульний контроль, 40 год. – самостійна робота.

Вивчення магістрантами навчальної дисципліни «Медіаосвіта» завершується екзаменом

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: педагогічний аспект професійної діяльності журналіста, розвиток і саморозвиток професійної педагогічної культури на рефлексивній основі

Курс: підготовка <u>магістрів</u>	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>54 години</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Шифр та назва спеціальності <i>8. 03030101 Журналістика</i></p> <p>Галузь знань: <i>0303 Журналістика та інформація</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«магістр»</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>5(1).</i></p> <p>Семестри: <i>11,12.</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>24 години,</i> з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>12 години</i> Семінарські заняття: <i>12 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>50 годин</i></p> <p>Вид контролю: <i>комплексний екзамен - 30 годин</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самост. робота	Модульний контроль	Екзамен
Змістовий модуль I								
Сучасна медіаосвіта:система, моделі								
1.	Освітній потенціал ЗМІ	9	4	2	2	5		
2.	Медіаосвіта як сучасний феномен. Сучасні моделі медіаосвіти	39	14	6	6	25	2	
	Разом	48	18	8	8	30	2	
Змістовий модуль II								
Особистість як суб'єкт педагогічного впливу ЗМІ								
3.	Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості	30	10	4	4	20	2	
	Разом	30	10	4	4	20	2	
	Разом за навчальним планом	108	24	12	12	50	50	30

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

СУЧАСНА МЕДІАОСВІТА: СИСТЕМА, МОДЕЛІ

Тема 1. Освітній потенціал ЗМІ (2 год).

Освіта як соціальний інститут, процес, результат. Сучасні цілі та завдання освіти. Системи освіти. Самоосвіта як елемент системи. Нормативно-правова база системи освіти. Сучасні концепції освіти. Педагогічне середовище: професійне, не професійне. Поняття «ідеал виховання»: сучасний аспект проблеми. Виховні впливи. Педагогічні системи: зміст, форми, методи, засоби навчання та виховання особистості. Аудиторія ЗМІ, критерії її стратифікації. Вікові особливості медіа поведінки. Сучасні функції ЗМІ. Типологія ЗМІ: розважально-інформаційні, інформаційно-розважальні, інформаційно-аналітичні, теоретичні, креативні. Соціальні медіа. Педагогічні ефекти впливу ЗМІ. Медіареальність як сучасний феномен: педагогічні потенції та небезпеки. Різноманіття філософських, естетичних, культурологічних, педагогічних оцінок сучасної електронної мас-медіа. Електронне суспільство як суспільство самотніх людей, які назавжди залишили гутенбергівську галактику (за М.Маклюєном): педагогічна рефлексія.

Основні поняття теми: освіта, педагогічне середовище, аудиторія ЗМІ, педагогічні ефекти впливу ЗМІ, соціальні медіа.

Тема 2. Медіаосвіта як сучасний феномен (6 год.)

Медіаосвіта як сукупність системних освітніх дій, спрямованих на формування особистості, що володіє культурою спілкування з засобами масової комунікації, здатної до усвідомленої медіаповедінки і медіаторчості. Медіаосвіта як процес навчання і система розвитку емоційно-інтелектуальних здібностей людини за допомогою засобів масової інформації та комунікації. Медіаосвіта як засіб збагачення людей різним культурним досвідом за допомогою споживання медіаповідомлень усіх типів (друкованого слова, зображень, аудіо та рухомих зображень). Використання можливостей різних інформаційних систем (друк, радіо, телебачення, магнітна, відеозапис) і технологій (аудійної, візуальної, аудіовізуальної) в освоєнні людиною навколишньої дійсності, в усвідомленні себе як частини світу. Історія розвитку медіаосвіти. Принципи медіаосвіти: діалог, партнерство, особистісно орієнтований підхід. Ключові поняття медіаосвіти (К. Безелгет, Е. Харт). Діалогова концепція культури М. Бахтіна – В.С. Біблера. Сучасні концепції медіаосвіти: «протекціоністська» («ін'єкційна», «захисна», «прищеплювальна») (Protectionist Approach, Inoculatory Approach, Inoculative Approach, Hypodermic Needle Approach, Civil Defense Approach, L'Approche Vaccinatoire), теологічна / релігійна теорія медіаосвіти (Theological Approach), етичний (Ethical Approach, Moral Approach), теорія медіаосвіти як розвитку «критичного мислення» (Critical Thinking Approach, Critical Autonomy Approach, Critical Democratic Approach, Le Jugement critique, L'Esprit critique, Representational Paradigm), ідеологічна (Ideological Approach), екологічна (Ecological Approach, Therapy Approach), теорія медіаосвіти як джерела «задоволення потреб» аудиторії (Uses and Gratifications Approach), «Практична» теорія медіаосвіти, теорія практичної медійної діяльності / активності (Practical Approach, Technology Approach, Handson

Making Approach), культурологічна теорія медіаосвіти (Cultural Studies Approach), естетична (художня) теорія медіаосвіти (Aesthetical Approach, Mediaas Popular Arts Approach, Discriminatory Approach), семіотична теорія медіаосвіти (Semiotic Approach, Ledecodagedes medias), соціокультурна теорія медіаосвіти (Social and Cultural Approach). Концепції медіаінформаційного світу як відображення особистості людини.

Специфіка системи медіаосвіти у провідних країнах світу. Сучасні вітчизняні та світові галузеві та державні науково-дослідні організації, що займаються проблемами медіаінформаційної грамотності і медіаосвіти, ведуть прикладну і фундаментальну наукову діяльність у цій галузі.

Основні поняття теми: інформаційні системи, медіаосвіта, типи медіаповідомлень, система медіаосвіти, теорія практичної медійної діяльності, концепції медіаінформаційного світу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ОСОБИСТІСТЬ ЯК СУБ'ЄКТ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ ЗМІ

Тема 3. Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості (4 год.)

Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості. Медіадискурс в освітньому процесі як практичний результат реалізації думки, вираженої засобами конкретного виду інформації; як асоціативний простір емоційно-сміслових взаємозв'язків перцептивних одиниць; як форма комунікації, яка розвиває мислення, сприйняття, культуру спілкування; як посередник в осягненні, осмисленні художньої та об'єктивної реальності. Критерії оцінки медіадискурсу – навички смислоутворення в результаті емоційно-сміслового співвіднесення перцептивних одиниць, встановлення асоціативних і семантичних зв'язків. Можливості медіадискурсу моделювати мислення людини – поділяти відзнятий матеріал кіно- та відеокамерою на дискретні одиниці і синтезувати їх в просторово-часовій реальності. Дискретні одиниці як смислові частини екранної оповіді – кадр, складові його композиції, епізоди й інші, більш великі частини. Емоційно-значеннєве співвіднесення дискретних одиниць як основа екранного мислення, форма просторово-часової розповіді і принцип її інтерпретації. Різні рівні взаємозв'язків між перцептивними одиницями медіа дискурсу – причинно-наслідкові, асоціативні, поліфонічні засоби встановлення взаємозв'язків. Медіадискурс як модель світу, його інформаційний простір, який освоюється на основі синтезу зору, слуху, відчуттів, уяви. Авторська інтерпретація реальності за допомогою слова, музики і пластичного образу Відеокліпізм, відеоманія, відеофілія – хвороби людини інформаційної ери, коли екран замінює глядачеві саму реальність: превентивне виховання. Особливості педагогічного впливу діджитального екрану на сучасну людину. Аудіовізуальні технології як засіб породження розширеної свідомості у сучасної людини, можливості індивідуальної самореалізації людини. «Поле необмеженого самовираження» (за С. Добротворським) як педагогічний простір.

Основні поняття теми: медіадискурс, навички смислоутворення, одиниці медіа дискурсу, відеокліпізм, відеоманія, відеофілія, педагогічний простір.

IV. Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Медіаосвіта»

Разом: 108 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., консультації 4 год.

самостійна робота – 50 год., модульний контроль – 4 год., екзамен - 30 год

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II
Назва модуля	Сучасна медіаосвіта:система, моделі		Особистість як суб'єкт педагогічного впливу ЗМІ
Кількість балів	103 бали		69 балів
Лекції	4 бали		2 бал
Теми лекцій	Л1Освітній потенціал ЗМІ	Л2 Медіаосвіта як сучасний феномен	Л3 Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості
Семінари	44 бали		22 бали
Теми семінарських занять	С1 Освітній потенціал ЗМІ	С2-4 Медіаосвіта як сучасний феномен	С5-6 Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості
Самостійна робота	30 балів		20 балів
ІНДЗ	30 балів		
Види поточн. контролю	Модульний контроль – 25 балів		Модульний контроль – 25 балів
Підсумк. контроль	екзамен		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

Семінар 1

Тема: Освітній потенціал ЗМІ (2 год.)

I. Обговорення теоретичних питань

1. Освіта як соціальний інститут, процес, результат.
2. Педагогічне середовище: професійне, непрофесійне.
3. Поняття «ідеал виховання»: сучасний аспект проблеми.
4. Педагогічні системи: зміст, форми, методи, засоби навчання та виховання особистості.
4. Педагогічні ефекти впливу ЗМІ.
5. Медіареальність як сучасний феномен: педагогічні потенції та небезпеки.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

III. Розв'язання професійних задач з теми.

Рекомендована література

Основна: [2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 31, 32, 34, 37, 51, 53, 54, 55, 57, 61, 62, 77]

Семінари 2-4

Тема: Медіаосвіта як сучасний феномен (6 год.)

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Поняття «медіаосвіта».
2. Історія розвитку медіаосвіти.
3. Сучасні концепції медіаосвіти.
4. Специфіка системи медіаосвіти у провідних країнах світу.
5. Сучасні вітчизняні та світові галузеві та державні науково-дослідні організації, що займаються проблемами медіаінформаційної грамотності і медіаосвіти, ведуть прикладну і фундаментальну наукову діяльність у цій галузі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

III. Розв'язання професійних задач з теми.

Рекомендована література

Основна: [1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 58, 69, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68]

Змістовий модуль II

Семінар 3

Тема: Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості (2 год.)

I. Обговорення теоретичних питань

1. Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості.
2. Дискретні одиниці як смислові частини екранної оповіді.

3. Медіадискурс як модель світу.

4. «Поле необмеженого самовираження» (за С. Доброворським) як педагогічний простір.

II. Перевірка виконання самостійної роботи студентів.

III. Розв'язання професійних задач з теми.

Рекомендована література

Основна: [12, 20, 27, 30, 31, 35, 36, 51, 52, 53, 54, 56]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I

Тема: Освітній потенціал ЗМІ (5 год.)

1. Визначте сучасні цілі та завдання освіти.
2. Порівняйте системи освіти провідних країн світу.
3. Проаналізуйте нормативно-правову базу системи освіти щодо форм і засобів впровадження медіаосвіти.
4. Порівняйте сучасні концепції освіти.
5. Порівняйте педагогічне середовище: професійне, не професійне(зміст, форми, засоби, результат).
6. Окресліть сучасний «ідеал виховання», визначте роль ЗМІ у його формуванні
7. Визначте педагогічні ефекти впливу ЗМІ на аудиторію різного віку.

Тема: Медіаосвіта як сучасний феномен (25 год.)

1. Порівняйте сучасні концепції медіаосвіти (мета, завдання, засоби тощо).
2. Окресліть специфіку системи медіаосвіти у провідних країнах світу, визначте найбільш ефективну.
3. Проаналізуйте результати діяльності сучасних вітчизняних та світових галузевих та державних науково-дослідних організацій, що займаються проблемами медіаінформаційної грамотності і медіаосвіти, ведуть прикладну і фундаментальну наукову діяльність у цій галузі.

Змістовий модуль II

Тема 3. Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості (20 год.)

1. Доведіть, що медіа дискурс є на сьогодні засобом навчання та виховання особистості.
2. Визначте особливості педагогічного впливу діджитального екрану на сучасну людину.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тиждень)
Змістовий модуль I.			
Тема 1: Освітній потенціал ЗМІ	Семінарське заняття, самостійна робота, індивідуальне заняття, ПМК	5	I
Тема 2: Медіаосвіта як сучасний феномен	Семінарське заняття, самостійна робота, індивідуальне заняття, ПМК	25	II
Змістовий модуль II.			
Тема 3: Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості	Семінарське заняття, самостійна робота, індивідуальне заняття, ПМК	20	III
<i>Разом: 50 год.</i>	<i>Разом: 50 балів</i>		

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентом ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Соціологія та психологія МК» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу; систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу; удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів; активізація самостійної пізнавальної діяльності студентів, поглиблення їх інтересу до педагогічної професії; формування професійної орієнтації студентів.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вимоги до ІНДЗ:

- ✓ творче осмислення та систематизація навчального матеріалу;
- ✓ ознайомлення з нормативно-правовими документами, які регламентують діяльність комунікаційної сфери;
- ✓ самостійний пошук інформаційних джерел (наукові видання, навчальна література, довідники, словники, енциклопедії, періодичні фахові видання, збірники наукових статей тощо);
- ✓ спостереження за роботою фахівців під час практики з метою вивчення особливостей професійної поведінки, етики, яка виявляється через дії, вчинки, комунікації тощо;
- ✓ ретроспективний аналіз фактів, аналіз конкретних комунікаційних ситуацій;
- ✓ обґрунтованість та доказовість висновків;
- ✓ власне бачення шляхів вирішення проблем, які розглядаються;
- ✓ самостійне, творче та своєчасне виконання роботи;
- ✓ дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Види ІНДЗ та їх оцінювання:

- ✓ репродуктивного типу – 15 балів;
- ✓ продуктивний, творчий – 30 балів.

Орієнтовна структура ІНДЗ – вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

ОРІЄНТОВАНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

1. Доберіть приклади ефективного морально-етичного, естетичного, трудового, екологічного, правового, громадянського, превентивного(на вибір студента) виховання особистості засобами медіадискурсу.

Таблиця 7

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності теми, формулювання мети та завдань роботи	2 бали
2.	Складання плану роботи, чіткість і послідовність викладу матеріалу.	1 бал
3.	Критичний аналіз інформаційних джерел Обґрунтоване розкриття проблеми, виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності фахівців, конкретних комунікаційних ситуацій.	10 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження, творчий підхід до виконання роботи.	5 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел), якість оформлення.	2 бали
Разом		30 балів

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	27--30	Відмінно
Достатній	18-26	Добре
Середній	9-17	Задовільно
Низький	0-8	Незадовільно

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Прикладні соціально-комунікаційні технології» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування	12
2.	Семінарські заняття	60
3.	Модульні контрольні роботи	50
4.	Самостійна робота	50
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
Підсумковий рейтинговий бал		202
Коефіцієнт перерахунку 202: 60		3,4

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, есе, проект.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

За 100 - бальною шкалою	Значення оцінки / За національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	Відмінно / Відмінно	A
82 – 89	Дуже добре / Добре	B
75 – 81	Добре / Добре	C
69 – 74	Задовільно / Задовільно	D
60 – 68	Достатньо / Задовільно	E
35– 59	Незадовільно з можливістю повторного складання / Незадовільно	FX
1 – 34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни / Незадовільно	F

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Медіаосвіта».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються студентам

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ (відвідування, семінари, самостійна робота)		ІНДЗ	Модульний контроль	Самостійна робота
ЗМ I	ЗМ II			
78	44			
		30	50	50

Разом:202 балів

Коефіцієнт перерахунку: 3,4

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: кейс-стаді, проекти

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних дослідницьких проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; розв'язування професійних задач.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

XI. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Освіта як соціальний інститут, процес, результат.
2. Сучасні цілі та завдання освіти.
3. Системи освіти.
4. Самоосвіта як елемент системи.
5. Нормативно-правова база системи освіти.
6. Сучасні концепції освіти.
7. Педагогічне середовище: професійне, непрофесійне.
8. Поняття «ідеал виховання»: сучасний аспект проблеми. Виховні впливи.
9. Педагогічні системи: зміст, форми, методи, засоби навчання та виховання особистості.
10. Аудиторія ЗМІ, критерії її стратифікації. Вікові особливості медіаповедінки.
11. Педагогічні ефекти впливу ЗМІ.
12. Медіареальність як сучасний феномен: педагогічні потенції та небезпеки.
13. Різноманіття філософських, естетичних, культурологічних, педагогічних оцінок сучасної електронної мас-медіа.
14. Медіаосвіта як сукупність системних освітніх дій
15. Медіаосвіта як процес навчання.
16. Медіаосвіта як засіб збагачення людей різним культурним досвідом.
17. Історія розвитку медіаосвіти.
18. Принципи медіаосвіти: діалог, партнерство, особистісно-орієнтований підхід.
19. Сучасні концепції медіаосвіти: «протекціоністська» («ін'єкційна», «захисна», «прищеплювальна»).
20. Сучасні концепції медіаосвіти теологічна / релігійна теорія медіаосвіти.
21. Сучасні концепції медіаосвіти: етична.
22. Сучасні концепції медіаосвіти: теорія медіаосвіти як розвитку «критичного мислення».
23. Сучасні концепції медіаосвіти: ідеологічна.
24. Сучасні концепції медіаосвіти: екологічна.

25. Сучасні концепції медіаосвіти: теорія медіаосвіти як джерела «задоволення потреб» аудиторії.
26. Сучасні концепції медіаосвіти: «практична» теорія медіаосвіти, теорія практичної медійної діяльності / активності.
27. Сучасні концепції медіаосвіти: культурологічна теорія.
28. Сучасні концепції медіаосвіти: естетична (художня) теорія медіаосвіти.
29. Сучасні концепції медіаосвіти: семіотична теорія медіаосвіти.
30. Сучасні концепції медіаосвіти: соціокультурна теорія медіаосвіти.
31. Концепції медіаінформаційного світу як відображення особистості людини.
32. Специфіка системи медіаосвіти у провідних країнах світу.
33. Сучасні вітчизняні та світові галузеві та державні науково-дослідні організації, що займаються проблемами медіаінформаційної грамотності і медіаосвіти, ведуть прикладну і фундаментальну наукову діяльність у цій галузі.
34. Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості.
35. Медіадискурс в освітньому процесі.
36. Критерії педагогічної оцінки медіадискурсу.
37. Медіадискурс як модель світу особистості.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Баранов О.А. Медиаобразование в школе и вузе. Тверь: Изд-во Тверского гос. ун-та, 2002. -87 с.
2. Березин В.М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. М.: Изд-во РИП-Холдинг, 2004. -174 с.
3. Брайант Дж., Томпсон С. Основы воздействия СМИ. М.: Вильямс, 2004. 432с.
4. Вершинская О.Н. Информационно-коммуникационные технологии. М.: Наука, 2007. 203 с.
5. Возчиков В.А. Медиа сфера философии образования. Бийск: Изд-во Бийск.педаг. гос. ун-та, 2007.
6. Возчиков В.А. Педагогика журналистики в аспекте развития коммуникативных умений. Бийск: НИЦ БиГПИ, 2000. 160 с.
7. Возчиков В.А., Колтаков К.Г. Образование в информационном обществе: некоторые проблемы содержания и организации. Бийск: НИЦ БиГПИ, 2001. – 113с.
8. Воронина Т.П., Кашицын В.П., Молчанова О.П. Образование в эпоху новых информационных технологий. М., 1996.
9. ВВП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2007. — 616с.

http://edu.of.ru/medialibrary/default.asp?ob_no=34502

10. Гайдарева И.Н. Социокультурная среда как фактор формирования информационной культуры личности. Майкоп: Аякс, 2002.

11. Голдякин Н.А. История отечественного и зарубежного телевидения. М.: Аспект-пресс, 2004. 141 с.

12. Грачев Г.В. Личность и общество: информационно-психологическая безопасность и психологическая защита. М.: ПЕРСЭ, 2003. -304 с.

13. Гура В.В. Теория и практика педагогического проектирования электронных образовательных ресурсов. Таганрог: Изд-во Кучма, 2006. 74 с.

14. Досуг. Творчество. Медиакультура: духовно-экологические аспекты и технологии/Отв. ред. Н.Ф.Хилько. Омск: изд-во Сибир. филиала Российского института культурологии, 2005. -149 с.

15. Журналистика и медиаобразование – 2007. В 2-х т./Ред. А.П.Короченский, М.Ю.Казак. Белгород: Изд-во Белгород. госун-та, 2007. 300 с. + 140 с.

16. Журналистика и медиаобразование в XXI веке/Под ред. А.П.Короченского. Белгород: изд-во Белгород.гос. ун-та, 2006. 368 с.

17. Кириллова Н.Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну. М.: Академический проект, 2005. -448 с.

18. Корконосенко С.Г. Преподаем журналистику. Профессиональное и массовое медиаобразование. СПб.: Изд-во Михайлова, 2004. -240 с.

19. Кушниренко А.Г. Информационная культура. Кодирование информации. Информационные модели. Учебник для общеобразовательных учреждений. М.: Дрофа, 2003.

20. Луман Н. Медиа коммуникации. М.: Логос, 2005. -280 с.

21. Маклюэн М. Понимание медиа. М.; Жуковский, 2003.

22. Максимова, Г.П. Модернизация воспитания в высшей школе на основе интеграции педагогики и искусства в медиасреде. Ростов: Изд-во Ростов.гос. эконом. ун-та, 2007. -300 с.

23. Медіаосвітатамедіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф.Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна.— Київ: ЦентрВільноїПреси, 2013. — 352 с.

24. Медиаобразование сегодня: содержание и менеджмент/Отв. ред. А.В.Федоров. М.: Изд-во Гос. ун-та управления, 2002. 80 с.

25. Медиаобразование сегодня: содержание и менеджмент/Отв. ред. А.В.Федоров. М.: Изд-во Гос. ун-та управления, 2002. -80 с.

26. Мурюкина Е.В. Медиаобразование старшеклассников на материале прессы. Таганрог: Изд-во Кучма, 2006. -200 с.

27. Новиков К.Ю. Психология массовой коммуникации. М.: Аспект-пресс, 2007. 123 с.

28. Образовательные технологии XXI века /Ред. С.И.Гудилина, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М., 2007.- 346 с.

29. Преподаем журналистику: взгляды и опыт (Медиаобразование: концепции и перспективы) /Ред.-сост. С.Г.Корконосенко. СПб.: Изд-во СПб.гос. ун-та, 2006.-152 с.

30. Розина И.Н. Педагогическая компьютерно-опосредованная коммуникация. М.: Логос, 2005. - 460 с.

31. Романовский И.И. Масс-медиа. Словарь терминов и понятий. М.: Изд-во

Союза журналистов России, 2004. 480 с.

32. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. М.: Народное образование, 1998.

33. Скворцов Л.В. Информационная культура и цельное знание. М.: ИНИОН РАН, 2000.- 288 с.

34. Собкин В.С. Телевидение и образование: Опыт социологических исследований 1980-90-х//Образование и информационная культура. Социологические аспекты. Труды по социологии образования. Т. V. Вып. VII/Под ред. В.С.Собкина. М., 2000.

35. Средства коммуникации и проблемы развития личности ребенка/Под ред. А.В.Шарикова. М.: Агентство ЮНПРЕСС, 1994.

36. Тарасов К.А. Насилие в зеркале аудиовизуальной культуры. М.: Изд-во Ин-та киноискусства. Белый берег, 2005. 384 с.

37. Таратута Е.Е. Философия виртуальной реальности. СПб.: Изд-во СПбгос. ун-та, 2007. 148 с.

38. Фатеева И.А. Медиаобразование: теоретические основы и опыт реализации. Челябинск: Изд-во Челяб. гос. ун-та, 2007. - 270 с.

39. Федоров А.В. и др. Медиаобразование. Медиапедагогика. Медиажурналистика. CD. М.: Изд-во Программы ЮНЕСКО «Информация для всех», 2005.

40. Федоров А.В. Медиаобразование будущих педагогов. Таганрог: Изд-во Кучма, 2005.- 314 с.

41. Федоров А.В. Медиаобразование в зарубежных странах. Таганрог: Изд-во Кучма, 2003.- 238с.

42. Федоров А.В. Медиаобразование и медиаграмотность. Учеб.пособие для вузов. Таганрог: Кучма, 2004.

43. Федоров А.В. Медиаобразование: история, теория и методика. Ростов: ЦВВР. 708 с.

44. Федоров А.В. Медиаобразование: социологические опросы. Таганрог: Изд-во Кучма, 2007. 228 с.

45. Федоров А.В. Развитие медиакомпетентности и критического мышления студентов педагогического вуза. М.: Изд-во МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2007. 616 с.

46. Федоров А.В., Новикова А.А. Медиаобразование в ведущих странах Запада. Таганрог: Изд-во Кучма, 2005. -270 с.

47. Федоров А.В., Новикова А.А., Колесниченко В.Л., Каруна И.А. Медиаобразование в США, Канаде и Великобритании. Таганрог: Изд-во Кучма, 2007.- 256 с.

48. Федоров А.В., Чельшева И.В. Медиаобразование в России: Краткая история развития. Таганрог, 2002. 266 с.

49. Федоров А.В., Чельшева И.В., Мурюкина Е.В. и др. Эстетическая концепция в российском медиаобразовании и творческое наследие Ю.Н.Усова. Таганрог: Изд-во Кучма, 2007. 198 с.

50. Федоров А.В., Чельшева И.В., Новикова А.А. и др. Проблемы медиаобразования. Таганрог: Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2007.- 212 с.

51. Хилько Н.Ф. Аудиовизуальная культура: Словарь. Омск: Изд-во Сиб. фил.

Рос.ин-та культурологии, Омск. гос. ун-т, 2000.- 149 с.

52. Хилько Н.Ф. Развитие аудиовизуальных творческих способностей: психологические и социокультурные аспекты. Омск: Сиб.филиал Российского ин-та культурологии, 2004. 158 с.

53. Хилько Н.Ф. Роль аудиовизуальной культуры в творческом самоосуществлении личности. Омск: Изд-во Сиб. фил. Рос.ин-та культурологии, 2001. 446 с.

54. Хилько Н.Ф. Социокультурные аспекты экранного медиатворчества. М.: Изд-во Российского ин-та культурологии, 2004. 96 с.

55. Хилько Н.Ф. Экология аудиовизуального творчества. Омск: Изд-во Омского гос. ун-та, 2005. 110 с.

56. Хилько Н.Ф. Экранная культура: медиасистемы и технологии. Омск: Сиб.филиал Российского ин-та культурологии, 2003. 104 с.

57. Чельшева И.В. Теория и история российского медиаобразования. Таганрог: Изд-во Кучма, 2006. 206 с.

58. Шариков А.В., Фазульянова С.Н., Петрушкина Е.В. На пути гармонизации медиа и общества (медиаресурсы и медиаобразование в школах Самары). Самара, 2006. 50 с.

59. Юдина Е.Н. Медиапространство как культурная и социальная система. М.: Прометей, 2005. 160 с.

60. Ястребцева Е.Н. Школьная медиатека. М., 1993.

61. Ястребцева Е.Н. Пять вечеров: Беседы о телекоммуникационных образовательных проектах. М: Проект Гармония, 2001. 216 с.

62. Ястребцева Е.Н., Быховский Я.С. Моя провинция – центр Вселенной: Развитие телекоммуникационной образовательной деятельности в регионах. М: Федерация Интернет-образования, 2001. 240 с.

63. Baron M., Rother L. MediaEducation — an Agent of Change. 2003 <http://edu.of.ru/mediaeducation>

64. Barthes R. Elements de semiologie // Communications. — 1964. — N4. — P. 91 — 135.

65. Bazalgette C., Bevort E., Savino J. (Eds.) MediaEducationWorldwide.—Paris: UNESCO, 1992. — 256 p.

66. Bowker J. (Ed.) Secondary MediaEducation: A Curriculum Statement.— London: BFI, 1991.

67. Buckingham D., Sefton-Green J. MultimediaEducation: MediaLiteracyin the Age of Digital Culture // MediaLiteracyin the Information Age.— New Brunswick (USA) and London (UK): TransactionPublishers, 1997. — P. 199 — 211.

68. Eco U. A Theory of Semiotics. — Bloomington: IndianaUniversity Press, 1976.

69. Ellul J. Propaganda. — N.Y., 1979. — P. 64.

70. Fedorov A. MediaEducation and MediaLiteracy: Expert's Opinions //MENTOR. A MediaEducationCurriculum for Teachers in the Mediterranean. — Paris: UNESCO, 2003.

71. Fedorov A. MediaEducation and MediaLiteracy: RussianPoint of View.— Saarbrucken (Germany): Lambert AcademicPublishing, 2010.—364 p.

72. Fedorov A. On Media Education. Moscow: ICOS UNESCO ‘Information for All’, 2008. 156 с.

73. Gonnet J. Education aux medias: Les controversesfecondes. — Paris: Hachette,

2001. — 144 p.

74. Gramsci A. Selection from the Prison Notebooks. — N.Y.: International Publishers, 1971.

75. Gripsrud J. Understanding Media Culture. — London — New York: Arnold & Oxford University Press Inc., 1999. — 330 p.

76. Hall S., Whannel P. The Popular Arts. — London: Hutchinson, 1964.

77. Hart A. Understanding Media: a Practical Guide. — London: Routledge, 1991. — 268 p.

78. Hart A. Textual Pleasures and moral Dilemmas: Teaching Media Literacy in England // Kubey R. (Ed.) Media Literacy in the Information Age. — New Brunswick (USA) and London (UK): Transaction Publishers, 1997. — P. 199 — 211.

79. Hart A. Introduction: Media Education in the Global Village // Hart A. (Ed.). Teaching the Media. International Perspectives. — Mahwah — London: Lawrence Erlbaum, 1998a. — P. 1 — 21.

80. Hart A. (Ed.) Teaching the Media. International Perspectives. — London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 1998b. — 208 p.
<http://artpages.org.ua/bukvi/umberto-eko-budushee-obrazca-1984.html>

81. Hart A. Probing the New Literature: A Meta-language for Media // Telemedium. Journal of Media literacy. — 2000. — Vol. 46. — N1. — P. 21.
<http://interact.uoregon.edu/MediaLit/JCP/index.html>

82. Johnson L. L. Media, Education, and Change. — New York: Peter Lang, 2001. — 183 p.

83. Masterman L. Teaching the Media. — London: Comedia Publishing Group, 1985. — 341 p.

84. Masterman L. A Rational for Media Education // Kubey, R. (Ed.) Media Literacy in the Information Age. — New Brunswick (USA) and London (UK): Transaction Publishers, 1997. — P. 15 - 68.

85. Masterman L. 18 Principles of Media Education. 1998
<http://www.screen.com/mnet/eng/med/class/support/mediacy/edec/masterman.htm>

86. Masterman L. Media Education Revolution // Hart A. (Ed.). Teaching the Media. International Perspectives. — Mahwah, New Jersey—London: Lawrence Erlbaum Assoc. Publ., 1998b. — p.x.

87. Masterman L. New Paradigms and Directions // Telemedium. Journal of Media literacy. — 2000. — Vol. 46. — N 1. — P. 7.

88. Masterman L., Mariet F. Media Education in 1990s Europe. — Strasbourg: Council of Europe, 1994. — P. 6–59.

89. Piette J., Giroux. The Theoretical Foundation of Media Education // Kubey R. (Ed.). Media Literacy in the Information Age. — New Brunswick (USA) and London (UK): Transaction Publishers, 1997. — P. 89 — 134.

90. Potter W.J. Media Literacy. Thousand Oaks — London: Sage Publication, 2001. — 423 p.

91. Pungente J.J., O'Malley M. More Than Meets the Eye: Watching Television Watching Us. — Toronto: McClelland & Stewart Inc., 1999. — 255 p.

92. Ruminski H., Hanks W. Critical Thinking // Christ W.G. (Ed.). Media Education Assessment Handbook. — Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Assoc. Publishers, 1997. — P. 143 — 164.

93. Tyner K. Literacy in the Digital World: Teaching and Learning in the Age of

Information. — Mahwan, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1998. — 291 p.

94. UNESCO Recommendations Addressed to the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization UNESCO //

95. Education for the Media and the Digital Age. — Vienna: UNESCO, 1999. — P. 273 — 274.

96. Worsnop C. Screening Images: Ideas for Media Education. — Mississauga, Ontario: Wright Communications, 1999. — p.x.

97. Zasepa T. Religia I trescirelijne w mass mediach // Biuletyn Edukacji Medialnej. — 2005. — N 1. — P. 70 — 77.

ДОДАТКОВА:

1. Баженова Л.М. Медиаобразование младших школьников//Искусство и образование. 2001. № 4. С.65-67.

2. Баженова Л.М. Основы экранного искусства в школе//Искусство в школе. 2002. № 4. С. 84-89. № 5. С.56-62.

3. Баранов О.А., Пензин С.Н. Медиа, современная семья и школьник//Медиаобразование. 2006. N 2. С.27-41.

4. Бондаренко Е.А. Медиаобразование как фактор реализации стандартов в образовательной области «Обществознание»//На пути к 12-летней школе. М., 2000. С.188-194.

5. Бондаренко Е.А. Основы экранной культуры//Искусство в школе. 2005. №3. С.48-52.

6. Бондаренко Е.А. Творческий проект как элективный курс Образовательные технологии XXI века ОТ'07/Под ред. С.И.Гудиловой, К.М.Тихомировой, Д.Т.Рудаковой. М., 2007. С.188-194.

7. Бондаренко Е.А. Телевидение в формировании медиакультуры современного подростка//Ученик в обновляющейся школе. М., 2002. С.409-414.

8. Бондаренко Е.А. Формирование медиакультуры подростков как фактор развития информационной образовательной среды//Образовательные технологии XXI века/Ред. С.И.Гудилова, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М.: Изд-во Ин-та содержания и методов обучения Российской Академии образования, 2004. С.89-92.

9. Бондаренко Е.А., Жулин, А.А. Состояние медиаобразования в мире//Педагогика. 2002. № 3. С. 88-98.

10. Возчиков В.А. Медиакультурный фактор философии образования//Философия образования. 2007. № 1. С.152-159.

11. Голубева Е.И. Основы взаимодействия с информацией как инструмент формирования у школьников представления о целостности мира//Медиаобразование. 2006. N 2. С.42-48.

12. Грибанова Е.Е. Медиадидактические возможности образовательных сайтов Образовательные технологии XXI века ОТ'07/Под ред. С.И.Гудиловой, К.М.Тихомировой, Д.Т.Рудаковой. М., 2007. С.90-96.

13. Григорова Д.Е. Медиаобразование и проблема информационно-психологической безопасности личности (на материале реалити-шоу)//Медиаобразование. 2006. N 3. С.21-29.

14. Гудилова С.И. Инновационная деятельность в области медиаобразования Образовательные технологии XXI века ОТ'07/Под ред. С.И.Гудиловой,

К.М.Тихомировой, Д.Т.Рудаковой. М., 2007. С.8-13.

15. Гудилина С.И. Модернизация общего среднего образования: медиаобразование и информационно-коммуникативные технологии//Образовательные технологии XXI века/Ред. С.И.Гудилина, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М.: Изд-во Ин-та содержания и методов обучения Российской Академии образования, 2006. С.8-12.

16. Гудилина С.И. Перспективы развития медиаобразовательных технологий//Образовательные технологии XXI века/Ред. С.И.Гудилина, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М.: Изд-во Ин-та содержания и методов обучения Российской Академии образования, 2004. С.71-78.

17. Гура В.В. Медиакультура как когнитивный фильтр для медиавирусом//Медиаобразование. 2006. N 2. С.16-20.

18. Демидов А.А. Компакт-диск «Медиаобразование. Медиапедагогика. Медиажурналистика» – новая инициатива Российского комитета Программы ЮНЕСКО «Информация для всех» и Ассоциации кинообразования и медиапедагогики России//Медиаобразование. 2006. N 1. С.4-9.

19. Жарковская Т.Г. Экспериментальная проверка приемов интеграции медиаобразования с предметами гуманитарного цикла//На пути к 12-летней школе/Под ред. Ю.И.Дика, А.В.Хуторского. М.: Изд-во Ин-та общего среднего образования Российской Академии образования, 2000. С.347-355.

20. Зазнобина Л.С. Медиаобразование: новая реальность? Стандарты и мониторинг в образовании. 1998. № 3.

21. Зазнобина Л.С. Технология интеграции медиаобразования с различными учебными дисциплинами // На пути к 12-летней школе. М., 2000. С.178-182.

22. Иванова Л.А. Видео как одно из средств массовой коммуникации и его возможности в медиаобразовании школьников-подростков на уроках французского языка//Вопросы педагогического образования. Вып.11. Иркутск: Изд-во Иркутск. гос. лингвист. ун-та, 2000.

23. Иванова Л.А. Медиаобразование как педагогический феномен//Сибирский педагогический журнал. 2005. №1. С.70-80.

24. Иванова Л.А. Проблемы медиаобразования в психолого-педагогической литературе//Вопросы педагогического образования. Вып.15. Иркутск: ИПКРО, 2004. С.73-82.

25. Кириллова Н.Б. Медиаобразование в эпоху социальной модернизации//Педагогика. 2005. № 5. С.13-21.

26. Кириллова Н.Б. От медиаобразования — к медиакультуре//Медиаобразование. 2005. № 5. С.52-55.

27. Колесниченко В.Л. Канада – лидер медиаобразования//Перспективные информационные технологии и интеллектуальные системы. 2006. N 1. С.68-72.

28. Колесниченко В.Л. Оракул электронного века//Медиаобразование. 2006. N 1. С.46-49.

29. Короченский А.П. Медиакритика и медиаобразование//Высшее образование в России. 2004. № 8. С.40-46.

30. Короченский А.П. Медиаобразование в России: не только «внешние» трудности и препятствия//Медиаобразование. 2005. № 3. С.37-42.

31. Короченский А.П. Медиаобразование и медиакритика, их роль в формировании рационально-критического отношения к СМИ//Международный

конгресс «300 лет российской газете. От печатного станка к электронным медиа». М.: Изд-во МГУ, 2002. С.195-197.

32. Короченский А.П. Медиаобразование как фактор демократизации телевидения (европейский опыт) //Медиаобразование. 2006. N 3. С.44-53.

33. Короченский А.П. Медиаобразование: миф или реальность?//Медиаобразование. 2005. № 2. С.82-86.

34. Кругликова Л.С. Медиаобразование, интегрированное с базовым: Реальный опыт//Завуч. 2000. № 6. С.24-30.

35. Леготина Н.А. Педагогические условия подготовки студентов университета к реализации медиаобразования в общеобразовательных учреждениях//Медиаобразование. 2005. № 1. С.56-66.

36. Лиханова Е.Н. Социально-психологический и морально этический аспекты экранной культуры современного подростка//Медиаобразование. 2006. N 1. С.22-38.

37. Мурюкина Е.В. Диалогическая концепция культуры как методологическая основа медиаобразования//Медиаобразование. 2005. № 3. С.42-55.

38. Мурюкина Е.В. Классификация показателей развития аудитории в области медиакультуры//Дополнительное образование. 2006. № 6. С.39-42.

39. Мурюкина Е.В. Психологическая характеристика показателей развития аудитории в области медиакультуры//Дополнительное образование. 2005. № 3. С.6-11.

40. Новикова А.А. Интеграция обучения медиаграмотности в систему образования//Журналистика 2004: СМИ в многополярном мире. М.: Изд-во МГУ, 2005. С.338-339.

41. Новикова А.А. Медиа на уроке английского языка: техническое средство обучения или медиаобразование? //Медиаобразование. 2005. № 1. С.107-112.

42. Новикова А.А. Медиаобразование в англоязычных странах//Педагогика. 2001. № 5. С.87-91.

43. Новикова А.А. Медиаобразование в США.//Искусство и образование. 2000. № 4. С.35-49.

44. Новикова А.А. Методика проведения медиаобразовательных занятий, интегрированных в курс английского языка//Образовательные технологии XXI века/Ред. С.И.Гудилина, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М.: Изд-во Ин-та содержания и методов обучения Российской Академии образования, 2006. С.82-85.

45. Новикова А.А. Современные тенденции развития медиаобразования в США//Медиаобразование. 2006. N 3. С.54-61.

46. Павлова Е.Д. Медиаобразование как способ формирования национальной информационной культуры//Приоритетные национальные проекты: первые итоги и перспективы реализации//Отв. ред. Ю.С. Пивоваров. М.: ИНИОН РАН, 2007. С.204-208.

47. Пензин С.Н. Медиаобразование и диалог культур//Вестник Воронежского государственного университета. 2004. № 3. С.124-132.

48. Пензин С.Н. Медиаобразование: дорога длиною в жизнь//Медиаобразование. 2005. № 5. С.43-51.

49. Разлогов К.Э. Медиаобразование – мифы и реальность//Медиаобразование. 2006. N 3. С.90-93.

50. Разлогов К.Э. Что такое медиаобразование?//Медиаобразование. 2005. №

2. С.68-75.

51. Рудакова Д.Т. Развитие содержания деятельности в условиях использования медиаобразовательных технологий//Образовательные технологии XXI века/Ред. С.И.Гудилина, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М.: Изд-во Ин-та содержания и методов обучения Российской Академии образования, 2004. С.144-151.

52. Соколова Н.Ю. Медиаобразование, интегрированное со школьным курсом физики//Преподавание физики в высшей школе. МПГУ. 2000. N19. С.71-74.

53. Столбникова Е.А. Особенности медиаобразования в области рекламы//Педагогический альманах. 2002. № 3-4. С.86-87.

54. Тихомирова К.М. Методический прием в системе медиаобразовательных технологий Образовательные технологии XXI века/Под ред. С.И.Гудилиной, К.М.Тихомировой, Д.Т.Рудаковой. М., 2007. С.263-271.

55. Федоров А.В. Анализмедийных стереотипов на занятиях в студенческой аудитории//Инновации в образовании. 2006. N 6. С. 24-38.

56. Федоров А.В. Анализ персонажей медиатекстов на занятиях: творческие задания//Перемена. 2007. N3. С.15-21.

57. Федоров А.В. Аудиовизуальные медиа и защита прав ребенка (медиаобразование как один из путей противостояния негативному воздействию экранного насилия на несовершеннолетнюю аудиторию)//Инновационные образовательные технологии. 2005. № 4. С.46-51.

58. Федоров А.В. Герменевтический анализ на медиаобразовательных занятиях в студенческой аудитории//Инновационные образовательные технологии. 2007. N 3.

59. Федоров А.В. Идентификационный анализ на медиаобразовательных занятиях в студенческой аудитории//Медиаобразование. 2007 N 1. С.36-43.

60. Федоров А.В. Интегрированное медиаобразование в российской школе: анализ обязательного минимума содержания//Инновации в образовании. 2006. № 2. С.5-13.

61. Федоров А.В. Классификация показателей развития медиаграмотности аудитории//Образовательные технологии XXI века/Ред. С.И.Гудилина, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М.: Изд-во Ин-та содержания и методов обучения Российской Академии образования, 2006. С.18-26.

62. Федоров А.В. Краткий словарь основных медиаобразовательных терминов//Медiateка. 2006. N2. С.33-37. N4. С.27-30.

63. Федоров А.В. Кто есть кто в зарубежной медиапедагогике//Медиаобразование. 2006. N 3. С.72-89.

64. Федоров А.В. Культивационный анализ на медиаобразовательных занятиях в студенческой аудитории//Инновации в образовании. 2007. № 6. С.64-77.

65. Федоров А.В. Медиаобразование в Австралии//Медиаобразование. 2005. № 1. С.103-106.

66. Федоров А.В. Медиаобразование в Бельгии//Педагогика. 2002. № 1.С.97-99.

67. Федоров А.В. Медиаобразование в Восточной Европе//Медиаобразование. 2005. № 4. С.49-55.

68. Федоров А.В. Медиаобразование в Германии, Австрии и Швейцарии//Медиаобразование. 2005. № 2. С.97-106.

69. Федоров А.В. Медиаобразование в Канаде//Высшее образование в России. 2002. № 1. С.116-118.
70. Федоров А.В. Медиаобразование в контексте теории диалога культур//Школьные технологии. 2003. № 3. С.212-216.
71. Федоров А.В. Медиаобразование в Латинской Америке//Медиаобразование. 2006. N 3. С.69-71.
72. Федоров А.В. Медиаобразование в России//AlmaMater. Вестник высшей школы. 2002. № 7. С.29-32.
73. Федоров А.В. Медиаобразование в Скандинавии//Медиаобразование. 2005. № 3. С.96-101.
74. Федоров А.В. Медиаобразование в Соединенном Королевстве и Ирландии//Медиаобразование. 2006. N 4. С.61-91.
75. Федоров А.В. Медиаобразование во Франции//Педагогика. 2003. № 5. С.90-96.
76. Федоров А.В. Медиаобразование должно стать частью учебных программ//Перемена. 2006. № 3. С.25-30.
77. Федоров А.В. Медиаобразование и медиаграмотность в обществах знаний//ЮНЕСКО между этапами Всемирного саммита по информационному обществу. М.: Изд-во Ин-та развития информационного общества, 2005. С.329-339.
78. Федоров А.В. Медиаобразование как один из путей противостояния негативному воздействию экранного насилия на несовершеннолетнюю аудиторию//Молодежь и общество. 2007. N 1. С.110-116.
79. Федоров А.В. Медиаобразование школьников и студентов: как относятся учителя к этой проблеме?//Инновационные образовательные технологии. 2006. N 3. С.3-12.
80. Федоров А.В. Медиаобразование, медиаграмотность, медиакритика и медиакультура//Высшее образование в России. 2005. № 6. С.134-138.
81. Федоров А.В. Медиаобразование: творческие задания для студентов и школьников//Инновации в образовании. 2006. N 4. С.175-228.
82. Федоров А.В. МедиапедагогикаЮ.Н.Усова//Искусство и образование. 2003. №3. С.65-74. № 4.
83. Федоров А.В. Международные конференции по медиаобразованию//Медиаобразование. 2006. N 1. С.50-72.
84. Федоров А.В. Основные тенденции развития медиаобразования за рубежом в 70-80-х годах XX века//Вестник Российского гуманитарного научного фонда. 2005. № 1. С.180-191.
85. Федоров А.В. От чтения книг – к чтению медиатекстов//Школьная библиотека. 2005. № 4. С.30-33.
86. Федоров А.В. Отношение учителей к проблеме медиаобразования школьников//Образовательные технологии XXI века/Ред. С.И.Гудилина, К.М.Тихомирова, Д.Т.Рудакова. М.: Изд-во Ин-та содержания и методов обучения Российской Академии образования, 2005. С.84-97.
87. Федоров А.В. Поиски новых ориентиров в медиаобразовании//Журналистика и медиарынок. 2006. №7 – 8.
88. Федоров А.В. Развитие критического мышления в медиаобразовании: основные понятия//Инновации в образовании. 2007. № 4. С.30-47.
89. Федоров А.В. Развитие медиаобразования на современном

этапе//Инновации в образовании. 2007. № 3. С.40-51.

90. Федоров А.В. Состояние медиаобразования в мире: мнения экспертов//Медиаобразование. 2006. N 3. С.27-33. 2007. N 1. С.26-33.

91. Федоров А.В. Терминология медиаобразования//Искусство и образование. 2000. № 2. С. 33-38.

92. Федоров А.В. Технология развития медиакомпетентности и критического творческого мышления в процессе медиаобразования студентов: общие подходы//Молодежь и общество. 2007. N 2. С.112-135.

93. Федоров А.В. Центр изучения медиа и коммуникаций в Центрально-Европейском университете//Медиаобразование. 2007 N 1. С.96-97.

94. Федоров А.В., Новикова А.А. Ключевые теории медиаобразования//Преподаем журналистику: взгляды и опыт/Ред.-сост. С.Г.Корконосенко. СПб.: Изд-во СПб. гос. ун-та, 2006. С.51-84.

95. Федоров А.В., Новикова А.А. Медиаобразование в США: методические подходы//США и Канада: Экономика-Политика-Культура. 2006. № 1. С.110-119.

96. Федоров А.В., Новикова А.А. Основные теоретические концепции медиаобразования//Вестник Российского гуманитарного научного фонда. 2002. № 1. С.149-158.

97. Федоров А.В., Новикова А.А. Становление медиаобразования в зарубежных странах в 20-х – 40-х годах XX века//Медиаобразование. 2006. N 3. С.18-20.

98. Федоров А.В., Чельшева И.В. Сравнительный анализ медиаобразовательных моделей//Медиаобразование. 2007 N 2. С.52-86.

99. Хилько Н.Ф. Коллективные и авторские компоненты педагогических технологий аудиовизуального творчества//Образовательная среда сегодня и завтра. М., 2006.

100. Хилько Н.Ф. Педагогика экранной культуры: парадигмы творчества//Искусство и образование. 2003. № 3. С.75-81.

101. Хилько Н.Ф. Психолого-педагогические особенности аудиовизуального творчества в медиаобразовании//Медиаобразование. 2005. № 6. С.14-38.

102. Чельшева И.В. Зарождение и начало развития медиаобразования в России (1900-1934)//Медиаобразование. 2005. №1. С.7-25.

103. Чельшева И.В. Медиаобразование в России: от тоталитарной эпохи к «оттепели» (1935-1968)//Медиаобразование. 2005. № 2. С.4-28.

104. Чельшева И.В. Медиаобразовательное движение в России эпохи «перестройки» (1986-1991)//Медиаобразование. 2005. № 4. С.4-22.

105. Чельшева И.В. Эпоха эстетически ориентированного медиаобразования в России (1969-1985)//Медиаобразование. 2005. № 3. С.4-28.

106. Чельшева И.В. Анализ и интерпретация медиатекста в отечественном медиаобразовании//Журналистика в 2005 году: трансформация моделей СМИ в постсоветском пространстве. М.: Изд-во МГУ, 2006. С.553-554.

107. Чельшева И.В. Медиаобразование продолжается. Новый компакт-диск//Журналистика и медиарынок. 2006. №2-3.

108. Чельшева И.В. Медиаобразовательное движение в России на современном этапе (1992-2005)//Медиаобразование. 2005. № 5. С.4-32.

109. Чельшева И.В. Основные направления медиаобразовательных педагогических технологий в России//Образовательная среда сегодня и завтра. М.,

2006.

110. Чельшева И.В. Основные тенденции развития медиаобразования в постсоветском пространстве//Журналистика и медиаобразование в XXI веке/Отв. ред. А.П.Короченский. Белгород: Изд-во Белгород. гос. ун-та, 2006. С.208-214.

111. Чельшева И.В. Проблема анализа медиатекста в формировании информационной культуры личности//Журналистика 2004: СМИ в многополярном мире. М.: Изд-во МГУ, 2005. С.270-271.

112. Чельшева И.В. Проблемы и перспективы современного российского медиаобразования на материале мультимедийных технологий Образовательные технологии XXI века /Под ред. С.И.Гудиловой, К.М.Тихомировой, Д.Т.Рудаковой. М., 2007. С. 165-167.

113. Чельшева И.В. Телевидение и мультимедиа в системе медиаобразования в России//Искусство и образование. 2004. № 5. С.44-49.

114. Чельшева И.В. Теория «диалога культур» как философско-методологическая основа медиаобразования//Медиаобразование. 2005. № 6. С.4-14.

115. Шариков А.В. 12 «зол» телевидения и задачи медиаобразования//Медиаобразование. 2005. № 6. С.39-48.

116. Шариков А.В. Так что же такое медиаобразование?//Медиаобразование. 2005. № 2. С.75-81.

117. Шестакова Л.А. Функциональная нагрузка медиапедагогики и формирование художественной медиакультуры современного школьника//Мир психологии. 2005. N 3. С.211-217.

118. Якушина Е.В. Дискуссия по проблемам интернет-образования и медиаобразования//Вопросы Интернет-образования. 2001. №1.

119. Якушина Е.В. Интернет в аспекте медиаобразования//Проблемы перехода к 12-летней системе обучения. М.: ИОСО РАО, 2000. С.134-139.

120. Якушина Е.В. Медиаобразование в сети Интернет//Информационные технологии в обучении. М, 2000.

121. Якушина Е.В. Подростки в Интернете: специфика информационного воздействия//Педагогика. 2001. № 4. С.45-62.

Ястребцева Е.Н. Информационно-образовательная среда средней школы//Школьная библиотека. 2000. N 1. С.43-45.

Робоча програма навчального курсу

«Медіаосвіта.»

Укладач: *Фруктова Яна Станіславівна*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та нових медіа Київського університету імені Бориса Грінченка

Медіаосвіта. Програма навчальної дисципліни / Укладач Я.С.Фруктова. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 33 с.